

SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİR – HASAN ALMA

*****

Firmaların Yurt Dışı Kaynaklı Dövizlerinin Türk lirasına Dönüşümünün Desteklenmesi Hakkında Tebliğe İlişkin Uygulama Talimatı

No: 2025 – 112

Tarih: 22.12.2025

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Hazine ve Kurumsal Operasyonlar Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan Uygulama Talimatında 8.12.2025 tarihinde yapılan değişikliklerle, döviz kazandırıcı hizmetlere ilişkin döviz dönüşüm desteği uygulamasına ilişkin düzenlemeler aşağıdaki gibidir;

MADDE 3- (1) Bu Uygulama Talimatında geçen;

e) Yurt dışı kaynaklı döviz: 11.08.1989 tarihli ve 20249 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararın 2 nci maddesinin (j) bendinde tanımlanan tüm kıymetli madenlerin ihracından kaynaklananlar hariç olmak üzere firmaların döviz cinsi ihracat gelirleri, yabancılara yurt içinde sunulan hizmetler karşılığında kazanılan döviz tutarları da dahil olmak üzere yurt dışında yerleşiklerden elde ettikleri ve 18.05.2017 tarihli ve 30070 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “İhracat, Transit Ticaret, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler ile Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkında Tebliğ (İhracat: 2017/4)’in 6’ncı maddesinin üçüncü fıkrasında sayılan ve yurt dışı kaynaklı olan döviz kazandırıcı hizmet gelirlerinden” yurda getirdikleri döviz ile serbest bölgede faaliyet gösteren firmaların yurt dışına yaptıkları satışlara ilişkin döviz gelirleri, şeklinde değişmiştir.

ğ) VRHİB: 2017/4 sayılı Tebliğ kapsamında T.C. Ticaret Bakanlığınca düzenlenen vergi, resim ve harç istisnası belgesini ifade eder, tanımı eklenmiştir.

Yurt dışı kaynaklı dövizlerin Merkez Bankasına satılmasında firmalara döviz dönüşüm desteği sağlanması

MADDE 5 – (1) Bu Uygulama Talimatının 3’üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde yer verilen yurt dışı kaynaklı döviz tanımına dahil olmak ve döviz dönüşüm desteğinden faydalanmak isteyen firmaların yurt dışına yaptıkları satışlara ilişkin dövizlerinin banka aracılığıyla Merkez Bankasına satışı sırasında 1 ay boyunca döviz alımı yapmamayı taahhüt etmesi kaydıyla;

a) İhracatçı firmaların 16 Ocak 2020 tarihli İhracat Genelgesinin Ek 3’üncü maddesi kapsamında Merkez Bankasına satmakla yükümlü oldukları ihracat bedeli dövizler, firmaların VRHİB’lerinde kayıtlı faaliyet konusu ve tutarıyla sınırlı olmak üzere 13 Ocak 2000 tarih ve 2000/YB-4 sayılı Görünmeyen İşlemler Genelgesinin "A) Döviz Kazandırıcı İşlemler (20. Madde)" başlıklı maddesi kapsamında döviz kazandırıcı hizmet bedeli dövizler ile serbest bölgede faaliyet gösteren firmaların yurt dışına yaptıkları satışlara ilişkin dövizlerin banka aracılığıyla Merkez Bankasına satışının gerçekleştiği gün dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrilen tutarın %2’si kadar döviz dönüşüm desteği taahhüt sahibi firmalara ödenmek üzere Merkez Bankasınca aracı bankaya aktarılır.

(5) (Değişik: 10.06.2024) Döviz alış işlemleri karşılığı Türk lirası tutarları ile bu maddenin birinci fıkrası kapsamında alınan taahhütler için hesaplanan döviz dönüşüm desteği tutarları Merkez Bankasınca bankanın EFT merkezine masrafsız olarak gönderilir. Saat 17:30’a kadar sonuçlandırılmayan işlemler için ise Türk lirası tutarlar bankanın Merkez Bankası nezdindeki zorunlu karşılık hesabına aktarılır.

(8) (Değişik: 16.12.2024) İhracat ve Döviz Kazandırıcı Hizmetler Reeskont Kredisi Uygulama Talimatı ile İhracat ve Döviz Kazandırıcı Hizmetler Reeskont Finansmanı Uygulama Talimatının Ek-4’üncü maddesine göre kredi kullanan firmalara, kredi vadesi boyunca bu madde kapsamında döviz dönüşüm desteği sağlanmaz.

SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİR – HASAN ALMA

*****

Yurt dışı kaynaklı dövizlerin vadeli Türk lirası mevduat veya katılma hesaplarına dönüşümü

MADDE 8- (1) Banka tarafından Merkez Bankasına yapılan döviz transferlerine ilişkin tüm masraflar, aylık olarak toplu bir şekilde banka tarafından gönderilen MT291 mesajına istinaden ödeme gününde saat 11:00'de Merkez Bankası tarafından ilan edilen döviz alış kuru üzerinden, takip eden ayın son iş gününe kadar Merkez Bankasınca Türk lirası olarak ödenir.

(4) (Değişik: 15.10.2024) Aracılı ihracat sözleşmesi kapsamında Dış Ticaret Sermaye Şirketleri ve Sektörel Dış Ticaret Şirketleri tarafından yurda getirilen dövizlerin Dış Ticaret Sermaye Şirketine ve Sektörel Dış Ticaret Şirketine ürün tedarik eden firmalar adına satışı yapılır. Bu durumda, bu Uygulama Talimatı bakımından döviz satışının tedarikçi firmaca yapıldığı kabul edilir.

(7) (Değişik: 05.05.2025) Bu Uygulama Talimatı kapsamında döviz dönüşüm desteğinden yararlanan firmalar taahhüt verdikleri süre boyunca yurt dışına türev işlem ve döviz/kıymetli maden alım-satım amacıyla Türk lirası veya döviz transferi yapamayacaktır.

(11) (Değişik: 13.03.2024) Bu Uygulama Talimatı kapsamında döviz dönüşüm desteğinden usulsüz olarak yararlandıkları veya Merkez Bankasına ya da aracı bankalara gerçeğe aykırı beyanda bulundukları tespit edilen firmalara bu Uygulama Talimatının 7'nci maddesinin altıncı, yedinci, sekizinci ve dokuzuncu fıkralarında düzenlenen yaptırımlar uygulanır ve söz konusu firmalara yeni döviz dönüşüm desteği ödemesi yapılmaz.

(12) (Değişik: 10.06.2024-09.07.2024) Gümrük Beyannamesinin "Finansal ve Bankacılık Verileri" başlıklı 28 numaralı hanesi ile Serbest Bölge İşlem Formunun 10 numaralı hanesinde kayıtlı banka dışındaki bir banka tarafından döviz dönüşüm desteğine aracılık edilmesi durumunda işlemi yapan banka gümrük beyannamesinin 28 numaralı hanesi ile Serbest Bölge İşlem Formunun 10 numaralı hanesinde belirtilen bankanın dönüşüm desteğine konu edilen tutar için daha önce destek ödemesi yapılmadığına ilişkin teyidini almadan Merkez Bankasına bu Uygulama Talimatı kapsamında döviz satışı yapamaz.

(13) (Değişik: 10.06.2024-01.08.2025) Firmaların peşin ihracat bedeli olarak getirdikleri yurt dışı kaynaklı dövizler için destek ödemesi talepleri, ilgili gümrük beyannamelerinin aracı bankaya ibraz edilmesini müteakip işleme alınır. Gümrük beyannamesi ibraz edilmeden döviz dönüşüm desteği kapsamında Merkez Bankasına döviz satışı yapılması halinde, işlem anında sadece satılan dövizin dönüşüm kuru üzerinden TL karşılığı ödenir. Döviz dönüşüm desteği kapsamında Merkez Bankasına satılan dövizin tamamına eşit tutarda ve ödeme şekli "Peşin Ödeme" yazılı olan gümrük beyannamesi bilgisinin aracı banka tarafından en geç 6 ay içerisinde Merkez Bankasına bildirilmesi halinde, döviz satışında geçerli olan dönüşüm kuru üzerinden destek ödemesi yapılır. İbraz edilen ve aracı bankaca kontrol edilen gümrük beyannamelerinin birer örneği işleme aracılık eden banka nezdinde elektronik ortamda saklanır.

(14) (Değişik: 10.06.2024-08.12.2025) Yurt dışından efektif olarak getirilen ihracat bedellerinin satışında döviz dönüşüm desteği talep edilebilmesi için Nakit Beyan Formu düzenlenmiş olması zorunludur. Nakit Beyan Formuyla döviz dönüşüm desteğinden faydalanmak isteyen firmalar dövizlerini yalnızca gümrük beyannamesinin "Finansal ve Bankacılık Verileri" başlıklı 28 numaralı hanesinde yer alan banka aracılığıyla Merkez Bankasına satabilir. Aracı bankaca ilgili bedel için bu Uygulama Talimatında öngörülen kontroller yerine getirilir.

(15) (Değişik: 10.06.2024-09.07.2024-08.12.2025) İhracat bedeli dövizler için gümrük beyannamesi, **döviz kazandırıcı hizmet bedeli dövizler için VRHİB ile fatura** ve serbest bölgede faaliyet gösteren firmaların yurtdışına yaptıkları satışlara ilişkin dövizler için Serbest Bölge Müdürlüğünce onaylı Serbest Bölge İşlem Formu, aracı bankaya ibraz edilmedikçe döviz dönüşüm desteğinden faydalanılamaz. İbraz edilen ve aracı bankaca kontrol edilen Serbest Bölge İşlem Formu, VRHİB, fatura ve gümrük beyannamesi bilgileri işleme aracılık eden banka nezdinde elektronik ortamda saklanır.

SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİR – HASAN ALMA

*****

(16) (Değişik: 15.10.2024) Bu Uygulama Talimatı kapsamında, firmalar Elektronik Ticaret Gümrük Beyannamesine (ETGB) de dayanılarak döviz dönüşüm desteğinden yararlanabilir. ETGB sunulan hallerde, ETGB' nin aslına ek olarak firmadan ilgili bedellerin satışını 3 ay boyunca tek bir banka aracılığıyla gerçekleştireceğine dair yazılı beyan alınır. Ayrıca, bu zaman diliminde işlemi yapan bankaca diğer bankalardan işlem yapılmadığına dair en az bir defa teyit alınır.

(17) (Değişik: 01.08.2025) İhracatın firmanın kastı veya kusuru olmaksızın iptal olması halinde dahi, iptal olan ihracat bedeli üzerinden hesaplanan destek tutarı Merkez Bankasına iade edilir.

(18) (Değişik: 01.08.2025) Döviz kazandırıcı hizmetlere aracılık eden firmalar, sadece verdikleri aracılık hizmetlerinden hak ettikleri dövizleri satarak destekten yararlanabilir. Verilen aracılık hizmetinin tutarı, yurt dışı yerleşğe hizmeti sunan firmadan alınacak muvafakatname ve aracılık hizmeti faturası ile tespit edilir.

(19) (Değişik: 08.12.2025) Döviz kazandırıcı hizmet gelirlerine, **firmaya ait geçerli bir VRHİB' in bulunması** ve bu **VRHİB' e konu faaliyet ile ilgili faturalardan elde edilen dövizlerin Merkez Bankasına satılması** halinde döviz dönüşüm desteği ödenir. Merkez Bankasına satılacak döviz tutarı, firmaya ait VRHİB' de kayıtlı faaliyet tutarını aşamaz. Bu fıkra **belirtilen koşulların sağlandığına yönelik firmalar tarafından aracı bankalara yazılı bir beyan sunulur ve aracı bankalar tarafından bu beyanın gerçeği yansıtıp yansıtmadığı kontrol edilir.**

(20) (Değişik: 08.12.2025) Bu maddenin on dördüncü veya on dokuzuncu fıkraları kapsamında **kontrol yükümlülüklerini yerine getirmeyen aracı bankalar, anılan fıkralar uyarınca yapılan döviz dönüşüm desteği ödemelerine ilişkin olarak doğabilecek tüm zarar ve cezai yaptırımlardan firmalarla birlikte müteselsil sorumludur.**

GEÇİCİ MADDE 3- (1) (Değişik: 01.11.2025) Bu Uygulama Talimatının 5 inci maddesinin birinci fıkrası kapsamında taahhüt sahibi firmalara ödenen %2 döviz dönüşüm desteği, 01.11.2025 tarihinden 30.04.2026 tarihine kadar (bu tarih dahil) %3 olarak uygulanacaktır.

Yürürlük

MADDE 9- (1) Bu Uygulama Talimatı yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 10- (1) Bu Uygulama Talimatını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı yürütür.

Saygılarımızla,